

EKSAMEN I

REVISJON 5106

i henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning
av 1.12.2005

Onsdag 22. mai 2013

kl. 09.00 – 15.00

Oppgavesettet består av i alt 5 oppgaver på 6 sider, inklusive denne siden

Tillatte hjelpemidler:

- Revisors håndbok
- Norges lover/særtrykk eller samlinger av lover og standarder
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Ikke- kommuniserbar kalkulator (tømt for evt. minne)

Besvarelsen av oppgavene skal i størst mulig grad begrunnes i og inneholde referanse til lover og andre autoritative regelverk.

Hvis det anses nødvendig å ta forutsetninger grunnet ufullstendige eller uklare opplysninger, skal det redegjøres for forutsetningene i besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

OPPGAVE 1 (25 %)

For AGENDA AS foreligger følgende regnskapsposter (i 1 000 kr):

	2010	2011	2012
Resultatregnskap			
Driftsinntekter	40 000	42 000	44 100
Varekostnader	26 000	27 300	27 665
Lønnskostnader	5 500	5 775	6 064
Andre driftskostnader	5 900	6 210	6 521
Driftsresultat	2 600	2 715	3 850
Netto finansposter	500	535	550
Ordinært resultat før skatt	3 100	3 250	4 400
Balanse			
Totalkapital	20 000	21 000	22 000
Egenkapital	3 800	4 000	4 400
Leverandørgjeld	1 400	1 500	600

I tillegg foreligger følgende opplysninger:

- Selskapet eies av ekteparet Agnes og Endre Danielsen. Agnes eier 40 %, mens Endre eier 60 %.
- Selskapet er et handelsselskap basert på agentur og import og opererer i en stabil bransje når det gjelder økonomi og teknologi.
- Endre er daglig leder og står for alle innkjøp, mens Agnes står for all regnskapsføring.
- Øvrige ansatte består av selgere og lagermedarbeidere som sørger for mottak av bestilte varer og ekspedering og utsendelse av varer bestilt av kunder.
- Inngående faktura føres som kostnad, og vareforbruket framkommer først ved varetelling i slutten av perioden. Agnes og Endre er begge 56 år, uten barn, og ønsker å pensjonere seg etter å ha brukt mange år av sitt liv på å bygge opp selskapet. Selskapet planlegges derfor solgt i løpet av forsommeren 2013, og forberedelser til salg av selskapet er allerede i gang.

Spørsmål a)

Foreslå totalvesentlighetsgrense for revisjon av regnskapet for 2012. Begrunn beløpet og svaret.

Spørsmål b)

Foreta en risikovurdering knyttet til innkjøpsområdet, basert på foreliggende opplysninger.

En uke senere er du ferdig med revisjonen av selskapet. Du har funnet en del feil som er blitt rettet opp, men har fortsatt en fornemmelse av at det kan være feil som du ikke har oppdaget, og som gjør deg utrygg med hensyn til om regnskapet er uten vesentlige feil. Dette skyldes at du har funnet en god del feil, og at de alle har gått i samme retning når det gjelder effekt på resultatet.

Spørsmål c)

Hvilke konsekvenser kan nevnte forhold ha for din rapportering og din rolle som revisor for AGENDA AS? Begrunn svaret.

OPPGAVE 2 (20 %)

Revisjonsselskapet Probitas AS ("Probitas") reviderer selskapet Mega Import AS ("Mega"). Innkjøperne i Mega reiser mye i utlandet i jobbsammenheng, og reisekostnader utgjør en vesentlig del av selskapets driftskostnader i 2012. Alle reisekostnader skal være dokumentert ved reiseregninger. Kontorsjefen kontrollerer mottatte reiseregninger fra de ansatte og signerer for kontrollen, før reiseregningene oversendes regnskapsavdelingen for registrering i regnskapssystemet.

Probitas mener at denne kontrollhandlingen er av interesse og ønsker å teste kontrollen. De planlegger også å gjennomføre en detaljert kontroll av et utvalg reiseregninger, dvs. en "substanshandling".

Spørsmål a)

Forklar formålet med å teste den beskrevne kontrollhandlingen og hva testen består i.

Spørsmål b)

Forklar formålet med den beskrevne substanshandlingen og hva kontrollen består i.

Spørsmål c)

Kan testen av den interne kontrollhandlingen og den detaljerte kontrollen av reiseregningene utføres på samme utvalg, eller må det trekkes forskjellig utvalg for de to revisjonshandlingene? Grunngi svaret.

OPPGAVE 3 (25 %)

Selskapet XY AS er en betydelig entreprenør som benytter regnskapsprinsippet løpende avregning på alle sine anleggskontrakter. Selskapet bygger boliger og forretningsbygg basert på kontrakter med ulike utbyggere, og virksomheten foregår i hele Norge.

Selskapets administrasjon er på totalt 45 årsverk og er lokalisert i Oslo. Alle disse har fast lønn, men ledelsen (5 personer) kan i tillegg oppnå betydelige bonuser avhengig av det regnskapsmessige resultatet som oppnås hvert år.

Antall håndverkere ansatt hos XY AS har i revisjonsåret vært 120 personer. Noen av disse jobber fullt, mens andre kun jobber deltid. Samtlige håndverkere får betalt på timebasis. Prosjektleder på de ulike oppdragene mottar ukentlig timelister. Prosjektleder godkjenner og signerer timelistene, forutsatt at disse er i tråd med forventet. Prosjektlederne er tett på prosjektene og besitter god kunnskap om fremdrift og arbeidsmengde på sine prosjekter. Etter godkjenning av timelistene sender prosjektlederne dem til lønningsavdelingen for videre behandling.

Selskapets administrasjon har de siste årene vært stabil på rundt 43-46 årsverk, mens antall arbeidere har økt jevnt de siste årene (var 102 for to år siden og 108 i fjor). Selskapet bokfører fast lønn, timelønn, bonuser og andre naturalytelser på ulike regnskapskonti, slik at du som revisor lett får oversikt over hva de totale lønnskostnadene består av.

Spørsmål a)

- Foreslå revisjonshandlinger for å innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for resultatposten lønnskostnader i årsregnskapet.
- For hver foreslått revisjonshandling, angi de påstander handlingen er rettet mot.

Det kan forutsettes velfungerende intern kontroll ved besvarelse av dette spørsmålet.

Gjennom din revisjon ble du klar over at følgende gjelder for bonusordningen til selskapets ledergruppe:

- Hvis det årlige budsjettet nås (årsresultatet) mottar ledelsen bonusutbetaling på 20 % av deres årlige lønn
- Blir årsresultatet 3 % bedre enn budsjettet mottar ledelsen bonusutbetaling på 30 % av deres årlige lønn
- Blir årsresultatet 6 % (eller høyere) enn budsjettet mottar ledelsen bonusutbetaling på 50 % av deres årlige lønn

Spørsmål b)

Har bonusmodellen noen påvirkning for revisors generelle risikovurdering og angrepsvinkel (spørsmålet gjelder revisjon av alle områder og ikke bare lønnsområdet)?

Din revisjon av XY AS avdekket at fem ansatte har firmabil som de også har benyttet privat. Du er kjent med at de ansatte ikke er skattemessig innberettet for fordelene og at XY AS heller ikke har innberettet / betalt arbeidsgiveravgift på ca. 85 000 kr.

Total vesentlighetsgrense for din revisjon av årsregnskapet er fastsatt til 1 000 000,- kr, og det er ikke avdekket øvrige feil ved din revisjon.

Spørsmål c)

Hvordan påvirker forholdet revisors rapportering?

OPPGAVE 4 (10 %)

Revisor Hake er bilentusiast og driver et mindre revisjonsselskap. En av stjernekundene hans er Bilsalongen AS, som driver med bruktbilimport av sportsbiler. En viktig markedsføring for Bilsalongen AS er at "de rette folkene" kjører rundt med diskret profilering av Bilsalongen AS på bilen. Selvfølgelig får disse kundene rabatt på bilkjøpet for å kjøre rundt med reklamen. Hake vurderer å kjøpe en Dodge Viper, som er noen år gammel, fra Bilsalongen AS og får tilbud om profileringsrabatt.

Hake har registrert at det er ulik praksis mht. hvor mye rabatt som er mulig å få. De aller fleste får 5 % rabatt, mens et par kunder er helt oppe i 13 %. Daglig leder i Bilsalongen tilbyr Hake 10 % rabatt for profileringen. Hake er svært fristet. Han ser at profileringen viser at han "er en av gjengen", og i tillegg tjener han på det. Han er likevel litt usikker og ber deg, som en god kollega, om råd.

Spørsmål

Kan revisor Hake motta denne rabatten? Drøft, og begrunn svaret.

OPPGAVE 5 (20 %)

I februar 2013 mottar revisjonsselskapet Probitas AS ("Probitas") en forespørsel fra et relativt stort foretak ("foretaket") om å påta seg revisjonen fra og med regnskapsåret 2013. Statsautorisert revisor Mikkelsen, som driver sin praksis som enkeltpersonforetak uten ansatte, har revidert foretaket siden 2005. Foretakets generalforsamling er berammet til 22. mai 2013, og meningen er at Probitas skal velges på denne generalforsamlingen.

Spørsmål a)

Redegjør for hvilke forhold Probitas må vurdere og hvilke opplysninger de må innhente før de kan avgi villighetserklæring til foretaket.

Probitas føler behov for å sanere oppdragsporteføljen og beslutter å anmode fire mindre revisjonsklienter om å velge en annen revisor på generalforsamlingene våren 2013. Tre av klientene følger anmodningen, men et selskap i utelivsbransjen, Pubdrift AS ("Pubdrift"), unnlater å velge ny revisor på ordinær generalforsamling 16. mai 2013.

Spørsmål b)

Hvilken mulighet har Probitas nå til å bli løst fra revisjonsoppdraget i Pubdrift med virkning for revisjonen av årsregnskapet for 2013? Redegjør for rettsgrunnlaget og fremgangsmåten.

Det har oppstått uenighet mellom Probitas og ledelsen i en av deres største revisjonsklienter, forsikringsselskapet Nimbus ASA ("Nimbus") om størrelsen av en regnskapsmessig avsetning. Styret i Nimbus innkaller til ekstraordinær generalforsamling 30. april 2013, og generalforsamlingen velger et annet revisjonsselskap som selskapets revisor. Ordinær generalforsamling i Nimbus er berammet til 20. juni 2013.

Spørsmål c)

Hvilken revisor skal avgi revisjonsberetning på Nimbus' årsregnskap for 2012? Grunngi svaret.

Spørsmål d)

Utløser valget av ny revisor i Nimbus noen særskilt rapporteringsplikt for Probitas?